

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imħallef Dr Edwina Grima, LL.D.

Appell Nru: 290/13

Il-Pulizija

Vs

Raymond Demicoli

Illum, 1 ta' Dicembru 2023

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni dedotta kontra l-appellant, Raymond Demicoli, detentur tal-karta tal-identita' Maltija bin-numru 780252M, akkużat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali talli bhala direttur tal-kumpanija Lapsi Holdings Limited (C17868) għas-snin 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004 u 2005 b'diversi atti magħmulin minnu, ukoll jekk fi zminijiet differenti, u li jkunu jiksru l-istess dispozizzjoni tal-liġi u li ġew magħmulin b'rizoluzzjoni waħda, naqas li jibgħat il-formuli tat-taxxa skond id-dispozizzjonijiet tar-regoli msemmija fis-subartikolu (1) u (2) tal-artikolu 23 tal-Kap. 372 kif ukoll fir-regoli tal-1998 dwar Final Settlement System (FSS) A.L. 88 tal-1998 mahruġa ai termini tal-hawn fuq imsemmi artikolu 23, naqas milli jħares id-dispozizzjonijiet ta' dawk ir-regoli.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali tal-14 ta' Ġunju 2013, fejn il-Qorti, wara li rat l-artikoli 18 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta'

Malta u 23(1)(2) tal-Kapitolu 372 tal-Liġijiet ta' Malta kif ukoll r-regolamenti 15 u 20 ta' l-Avviz Legali 88 tas-sena 1998 sabet lill-imputat hati ta' l-imputazzjoni miġjuba kontra tiegħu in kwantu tirreferi għan-nuqqasijiet tas-soċjeta' Lapsi Holdings sal-21 ta' Diċembru 2021 u kkundanatu multa' ta' erba' mitt Ewro (€400) u multa addizzjonali ta' sebgha Ewro (€7.00) għal kull jum li matulu jkompli n-nuqqas mid-data tas-sentenza. Il-Qorti spjegat lill-imputat ai fini ta' l-artikolu 49(2) tal-Kapitolu 372 tal-Liġijiet ta' Malta li jekk fi żmien hames snin jerga jinsab hati ta' xi reat taht xi waħda mid-dispozzjonijiet ta' l-Atti dwar it-Taxxi (sew jekk ta' l-istess xorta sew jekk le) tingħata sentenza, b'żieda ma' kull piena oħra, ta' mhux inqas minn tlett ijiem prigunerija, u hekk misjub hati għat-tieni darba u wara, matul l-imsemmija hames snin, minkejja kull dispozzjoni ta' l-Att dwar il-Probation jew f'xi legislazzjoni oħra, jingħata sentenza ta' prigunerija għal żmien ta' mhux inqas minn tlett ijiem, b'żieda ma' kull piena oħra hlief għal prigunerija għal żmien itwal.

Rat ir-rikors tal-appellant, Raymond Demicoli, ipprezentat fil-21 ta' Ġunju 2013, fejn talab lil din l-Qorti tirrevoka u tannulla s-sentenza msemmija u konsegwentement tilliberah minn kull htija u piena.

Rat ir-risposta tal-Avukat Ġenerali pprezentata *seduta stante* nhar it-28 ta' Lulju 2023.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Rat il-fedina penali agġornata tal-appellant esebita mill-Prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Semgħet trattazzjoni.

Ikkunsidrat:

Illi, fl-ewwel aggravju vventilat minnu, l-appellant jishaq li l-akkuza kif ifformulata fil-konfront tiegħu hija nulla u dana għaliex ma hemmx indikazzjoni preċiża tal-liġi li abbaži tagħha huwa qed ikun mixli meta ma kienx indikat illi l-Kapitolu 372 huwa dak kapitolu tal-Liġijiet ta' Malta.

Illi, jibda biex jingħad illi d-dispozizzjonijiet tal-Artikolu 360 ta' Kodiċi Kriminali fis-sub-inciz tnejn (2) tiegħu ma jindikax bħala wiehed mir-rekwiziti essenzjali taċ-ċitazzjoni, indikazzjoni tad-disposizzjonijiet tal-liġi li fuqhom tkun imsejsa l-akkuza u dan meta hemm hekk dispot:

“Iċ-ċitazzjoni għandha ssemmi ċar il-persuna mharrka, u għandu jkun fiha, fil-qosor, il-fatti ta' l-akkuza, bil-partikolaritajiet ta' żmien u ta' lok li jkunu jinhtiegu jew li jkunu jistgħu jingħataw.

Għandu jkun fiha wkoll it-twissija li, jekk il-persuna mharrka tonqos li tidher, hija tiġi arrestata b'mandat tal-qorti u mressqa quddiem l-istess qorti fil-jum li jkun imsemmi fil-mandat.”

Illi minn qari tat-tahrifa mahruġa fil-konfront ta' l-appellant jemerġi illi kien hemm adeżjoni shiħa ma' dan id-dispost tal-liġi u dan għaliex ma hemm ebda dubbju dwar l-identita' tal-persuna akkużata, kif lanqas ma hemm dubbju dwar in-natura tar-reat li bih jinsab mixli u b'indikazzjoni ċara tal-partikolaritajiet ta' żmien u ta' lok li fihom allegatament kien kommess ir-reat. Dan ifisser illi l-ilment tal-appellant illi hemm nullita' fiċ-ċitazzjoni billi fiha hemm nieqsa ndikazzjoni ċara li l-Kapitolu 372 li fuq hija msesja l-akkuza jaqa' taht il-Kapitolu tal-Liġijiet ta' Malta, huwa għal kollox infondat.

Illi, huwa indubitat illi l-funzjoni taċ-ċitazzjoni kien eżawrit meta l-appellant ingħata avviz għad-dehra tiegħu fil-qorti sabiex iwieġeb għall-allegati fatti inkriminatorji ndikati fiha. Dan ifisser illi huwa ingħata idea ċara ta' biex inhu akkużat b'mod tali allura li kellu kull opportunita' ihejji adegwatament id-difiża tiegħu.

Illi, f'sentenza mogħtija minn din l-Qorti, diversament preseduta, fl-ismijiet “Il-Pulizija vs Joseph Buttigieg” fil-25 ta' Lulju 1994, intqal hekk -

L-insenjament tal-qrati tagħna, kemm dawk superjuri kif ukoll inferjuri, hu tista' tghid univoku u gie kristallizzat fis-sentenza tal-Qorti Kriminali (li allura kienet tisma' appelli mill-qrati inferjuri) tas-6 ta' Dicembru, 1948 fl-ismijiet Il-Pulizija v. Arthur S. Mortimer A. & C.E. (Vol.XXXIII.iv.758) li dahlet ukoll fl-origini tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 360, introdott fl-1911. Brevement, iċ-ċitazzjoni ma hi xejn hlief avviz jew ordni sabiex il-gudikabbli jidher quddiem qorti inferjuri fil-ħin u data li jigu indikati lilu, minflok ma jingieb quddiem dik il-qorti taht arrest (Art.360(1)). Din iċ-ċitazzjoni ma hix il-bazi tal-akkuza, bħalma hu l-kaz tal-att ta' akkuza quddiem il-Qorti Kriminali. L-akkuza jew imputazzjoni tiġi profferita fil-qorti inferjuri meta tinqara mill-prosekuzzjoni:

'La vera imputazione si deduce contro l'imputato dalla prosecuzione dinanzi alla Corte stessa. La lotta fra la prosecuzione e l'imputato non si impegna per mezzo della citazione, ma si impegna per mezzo della querela, della esposizione dei fatti che seguono innanzi alla Corte per parte dell'ufficiale prosecutore' (ara sentenza citata, pagina 761).

Il-liġi, għalhekk, ma tqiegħed ebda obbligu fuq il-Prosekkuzjoni li tindika fiċ-ċitazzjoni l-kapitolu tal-liġi jew id-dispozzjonijiet ta' l-istess li jinkorporaw fihom irreat/i addebitat/i lill-imputat. Jikkonsegwi li ċ-ċitazzjoni odjerna ma tistax titqies li hija monka u legalment invalida, u għaldaqstant l-ewwel aggravju mressaq mill-appellant qed jiġi miċhud.

Ikkunsidrat:

Illi t-tieni aggravju mqanqal mill-appellant huwa essenzjalment marbut mal-apprezzament tal-provi magħmul mill-Ewwel Qorti meta jilmenta li l-Prosekkuzjoni ma ppruvatx il-każ tagħha sal-grad rikjest mill-liġi u cioè' mingħajr dubbju dettat miraguni. Illi sabiex jkun indirizzat dan l-ilment il-Qorti mhux biss eżaminat mill-ġdid l-atti proċesswali, inkluż id-dokumenti kollha eżebiti quddiem l-Ewwel Qorti, iżda ukoll kellha l-opportunita' li tisma mill-ġdid x-xhieda issa fi stadju tal-appell fejn seħhew xi żviluppi li jistgħu ikollhom piż fuq id-deċiżjoni aħħarija tagħha.

Illi, dak li jemerġi mill-atti bħala fatt inkontestat huwa illi l-appellant kien wieħed mid-diretturi tas-soċjeta' bl-isem "*Lapsi Holdings Limited*" (C17868) u dana mis-sena 1995 sas-sena 2001. Jirriżulta ukoll li dina l-istess soċjeta' kellha tlett *PE (Private Employees) numbers*, senjatament:

- 708778 li ġie rreġistrat fit-22 ta' Awwissu 1996;
- 708785 li ġie rreġistrat fit-22 ta' Awwissu 1996; u
- 711595 li ġie rreġistrat fit-3 ta' Jannar 1997, li huwa l-PE number mertu ta' dawn il-proċeduri.

Illi mix-xhieda tar-rapprezentant tad-Dipartiment tat-Taxxi, Stefan Azzopardi, jirriżulta illi għas-snin 1998 sa 2005, is-soċjeta *Lapsi Holdings Limited* naqset li tottempera ruhha mar-rekwiżiti stipulati fil-Kapitolu 372 tal-Liġijiet ta' Malta u cioè'

li d-denunzji/formoli annwali (FS3 u FS7) ma ntbagħtux kollha lid-Dipartiment u lanqas ma sar il-ħlas kollu dovut ta' taxxa u bolla fir-rigward tat-tlett *PE numbers* aktar 'il fuq indikati. *Di fatti* Stefan Azzopardi kkonferma ukoll bil-ġurament li, għalkemm kien hemm ottemperanza mal-liġi fis-sens illi l-formoli relattivi illum huma kollha sottomessi lid-Dipartiment, madanakollu għad hemm ħlasijiet dovuti mill-istess soċjeta' ta' taxxa u bolla.

Illi l-akkuża addebitata lill-appellant hija imsejsa fuq r-reat imfassal fl-artikolu 23(1)(2) tal-Kapitolu 372 li jiddisponi:

- (1) Meta xi persuna tħallas xi income taxxabli taħt l-artikolu 4(1)(a)(b) jew(d) tal-Att dwar it-Taxxa fuq l-Income, jew xi income hekk kif jista' jiġi preskritt, hi għandha, fil-ħin tal-ħlas, tnaqqas it-taxxa minnu f'dak l-ammont u b'dak il-mod hekk kif jista' jiġi preskritt skond dan is-subartikolu jew skond kull disposizzjoni oħra tal-Atti dwar it-Taxxi.**
- (2) Kull taxxa mnaqqsa kif meħtieġa skond is-subartikolu (1) għandha tintbagħat lil Kummissarju b'dak il-mod u f'dak iż-żmien li jista' jiġi hekk preskritt.**

L-artikolu 4(a)(b) u (d) tal-Att dwar it-Taxxa li għalih issir referenza fis-subartikolu 1 għall-artikolu 23 jiddisponi kif ġej:

4(1) Bla ħsara tad-disposizzjonijiet ta' dan l-Att, it-taxxa fuq l-income għandha tithallas bir-rata jew rati speċifikati hawn taħt għas-sena ta' stima li tibda fl-1 ta' Jannar 1993 iżda biss dwar qligħ kapitali li jkun sar fil-25 ta' Novembru 1992 jew wara u għal kull sena ta' stima sussegwenti fuq il-qligħ kapitali kif imfisser fl-artikolu 5 li jkun dovut jew derivat minn Malta jew band'oħra, u sew jekk jasal Malta jew le, u għas-sena ta' stima li tibda mill-1 ta' Jannar 1949 u għal kull sena sussegwenti ta' stima fuq l-income ta' kull persuna li jkun dovut jew derivat minn Malta jew band'oħra, u sew jekk jasal Malta jew le dwar -

- (a) Qliegħ jew profitti minn xi sengħa, negozju, professjoni jew vokazzjoni, ikun liema jkun il-perijodu ta' żmien li fiħ dik is-sengħa, negozju, professjoni jew vokazzjoni jkunu nħadmu jew ġew eżerċitati, inkluż il-profitt li jkun hemm minn bejgħ minn xi persuna ta' xi propjeta akkwistata minnha għall-iskop li tagħmel profitt b'mezz ta' bejgħ, jew mit-tmexxija ta' xi mpriza li tagħmel profitti jew mit-tħaddim ta' xi skema li jagħmel profitt;**
- (b) Qliegħ jew profitti minn xi impjeg jew kariga, magħdud il-valur ta' kull benefiċċju provdut bis-saħħa ta' xi mpjeg jew kariga; u -**

- (i) **Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu l-Ministru responsabbli għall-finanzi jista' b'regolamenti jippreskrivi ċ-ċirkostanzi li fihom persuna għandha titqies li tircievi benefiċċju mingħand persuna oħra provdut bis-saħħa ta' impjeg jew kariga u l-valur ta' dak il-benefiċċju;**
- (ii) **Meta skont l-imsemmija regolamenti persuna titqies li tkun qed tircievi xi benefiċċju provdut bis-saħħa ta' impjeg jew kariga wara t-tmiem ta' dak l-impjeg jew dik il-kariga u dak il-benefiċċju jiġi provdut bhala pensjoni, il-valur stabbilit skond l-imsemmija regolamenti għandu jikkostitwixxi income taxxabbli skond il-paragrafu (d);**
- (d) **Pensjoni charge jew somma fis-sena jew hlas fis-sena.**

Finalment r-regolamenti 15, 20, 21(1) u 22(1) tal-avviż legali 88 tas-sena 1998 jirregolaw l-obbligi tal-'pagatur' definit f'dan l-avviż legali bhala *'kull persuna li thallas l-emolumenti, jew li thallas, jew li jkollha thallas, emolumenti kemm akkont tagħha jew f'isem xi persuna oħra u tinkludi Dipartiment tal-Gvern, persuni fis-Servizz Pubbliku ta' Malta, Korporazzjonijiet pubbliċi u l-uffiċjali tagħhom, u korpjiet ta' nies oħra u l-uffiċjali tagħhom'*.

Skond dawn id-disposizzjonijiet allura kull prinċipal li jhaddem persuna jew persuni irid jaċċerta ruħu li jibgħat dawn il-formoli fit-termeni preskritt skont il-liġi bil-hlasijiet rispettivi skond il-kalkoli magħmula, lid-dipartiment ikkonċernat. L-inadempjenza ma' dawn l-obbligi fiskali iwassal sabiex il-persuna responsabbli tirrendi ruhha ħajta ta' reat taħt dawn id-disposizzjonijiet kif ukoll taħt il-Kapitolu 372 tal-Liġijiet ta' Malta.

Mhux biss iżda din il-Legislazzjoni Sussidjarja tinneċessita ir-registrazzjoni mal-Kummissarju bhala "il-pagatur" li allura jassumi l-obbligi kollha għas-sottomissjoni tal-prospetti marbuta mal-*Final Settlement System* u il-hlas relattiv tat-taxxa migbura lill-Kummissarju.

Imbagħad ir-regolamenti 29 u 30 tal-Legislazzjoni Sussidjarja 372.14 jiddisponu hekk:

"Meta zewg persuni jew aktar jitqiesu li flimkien huma l-pagatur dwar xi payee għall-finijiet ta' dawn ir-regoli, l-obbligi, id-dmirijiet u r-responsabbiltajiet imposti fuq pagaturi b'dawn ir-regoli għandhom jitqiesu li jew imposti fuqhom solidament

Il-manager, ufficjal principali iehor jew stralcjarju ta' xi korp ta' persuni ikun personalment responsabbli ghal kull haga li tkun mehtiega li ssir taht dawn ir-regoli minn jew f'isem dak il-korp ta' persuni."

Dan ifisser illi minn qari tad-disposizzjonijet tal-Legislazzjoni Sussidjarja hawn fuq iċċitata, l-legislatur ried iġhabbi lid-direttur u l-*manager*, jew funzjonarji oħra ta' soċjeta kummerċjali bir-responsabbilta' għal hlas tal-erarju pubbliku, kif ukoll għall-obbligi l-oħra fiskali. Ġaldarba jirriżulta illi l-appellant kien wiehed mid-diretturi tas-soċjeta mertu tal-każ, kwindi ir-responsabbilta' penali kienet taqa' fuqu ukoll tant illi l-liġi tqiesu personalment responsabbli u *in solidum* mad-diretturi l-oħra għal hlasijiet kollha dovuti lill-Kummissarju.

Illi dak kontestat mill-appellant, iżda, mhuwiex daqstant ir-responsabbilta' li hija imqiegħda fuq spallejh mill-liġi bħala ufficjal tal-kumpanija, iżda jikkontendi illi huwa uża id-diligenza kollha sabiex jara li n-nuqqasijiet fiskali jkunu rimedjati u dan anke b'sagrificju finanzjarju personali tiegħu meta d-diretturi l-oħra tas-soċjeta harbu mid-dmirijiet tagħhom. Ukoll jikkontendi illi huwa jinsab fl-impossibbilita' li jottempera ruħu mal-obbligi fiskali u dan għaliex għalkemm għamel dak kollu li kien fil-parametri tal-possibbli sabiex isolvi l-problema, xortawahda llum huwa impossibbli għalih li jottempera ruħu mal-liġi.

Illi mid-dokumenti eżebiti in atti jirriżulta illi s-soċjeta *Lapsi Holdings Limited* kellha erba diretturi u cioè' William Caruana, Charles Camilleri, Edward Ellul u l-appellant Raymond Demicoli. Jidher illi t-tmexxija tal-kumpanija kienet fdata fil-maġġior parti tagħha f'idejn William Caruana. Is-sehem tal-appellant fil-kumpanija kien ta' 10%. L-appellant irriżenja minn direttur fil-21 ta' Diċembru 2021. Illi l-Ewwel Qorti sabet htija fil-appellant għaliex bħala direttur tal-kumpanija xortawahda fuq spallejh kien hemm ir-responsabbilta' għal hlasijiet fiskali u tal-erarju pubbliku, u ukoll għaliex huwa irriżenja minn direttur meta kien jaf li finanzjarjament il-kumpanija kienet fi stat prekarju u li kien hemm il-pendenzi mal-Kummissarju tat-Taxxi bit-tentattivi jsiru minnu in sewgitu għar-riżenja tiegħu sabiex iħallas dak dovut. Dan fil-fehma tal-Ewwel Qorti ma kellux jeżonerah mir-responsabbilta' penali.

Illi r-responsabbilta' penali tad-direttur temerġi mhux biss mill-artikolu 13 tal-Att dwar l-Interpretazzjoni¹, iżda ukoll mill-artikolu 136A tal-Kapitolu 386 (Att dwar il-Kumpanniji) li jgħid hekk dwar ir-responsabbilta tad-direttur f'socjeta kummercjali:

- (1) Direttur ta' kumpannija jkun marbut li jaġixxi b'onesta' u bona fide fl-aħjar interessi tal-kumpannija.**
- (2) Id-diretturi ta' kumpannija għandhom jippromwovu il-benessere tal-kumpannija u jkunu responsabbli għal:**
  - (a) It-tmexxija generali tal-kumpannija u l-amministrazzjoni u l-immaniġġjar tagħha; u**
  - (b) Is-sorveljanza generali tal-affarijiet tagħha.**
- (3) B'mod partikolari, iżda bla ħsara għal kull dmir ieħor mogħti lid-diretturi ta' kumpannija, jew lil xi wieħed minnhom, bil-memorandum u l-Istatut ta' assoċazzjoni jew b'dan l-Att jew b'xi liġi oħra, id-diretturi ta' kumpannija:**
  - (a) Ikunu obbligati li jeżerċitaw kura, diligenza u ħila li jkunu eżerċitati minn persuna raġonevolment diligenti li jkollha -**
    - (i) Kemm it-tagħrif, il-ħila u l-esperjenza li jkunu raġonevolment mistennija minn persuna li tkun qed taqdi l-istess funzjonijiet li jkunu moqdiya jew fdati lil dak id-direttur dwar il-kumpannija;**
    - (ii) Kif ukoll it-tagħrif, il-ħila u l-esperjenza li jkollu d-direttur;**
  - (b) M'għandhomx jagħmlu profitti sigrieti jew personali mill-pożizzjoni tagħhom mingħajr il-kunsens tal-kumpannija, lanqas ma jagħmlu gwadan personali minn informazzjoni konfidenzjali tal-kumpannija;**
  - (c) Għandhom jassiguraw li l-interessi personali tagħhom ma jkunux f'konflitt mal-interessi tal-kumpannija;**
  - (d) Ma għandhomx juzaw xi propjeta', informazzjoni jew opportunita' tal-kumpannija għall-benefiċċju tagħhom stess jew ta' xi hadd ieħor, jew jieħdu xi benefiċċju b'xi mod ieħir b'konnessjoni mal-eżerċizzju tas-setgħat tagħhom, ħlief bil-kunsens tal-kumpannija f'laqgħa**

---

¹ Meta xi reat taħt jew kontra xi dispożizzjoni li tinsab f'xi Att, li jkun għadda sew qabel jew wara dan l-Att, isir minn korp jew għaqda ta' persuni, sew jekk tkun persuna ġuridika jew le, kull persuna li, fil-ħin tal-għemil tar-reat, kienet direttur, manager, segretarju jew uffiċjal ieħor simili tal-korp jew għaqda, jew kienet tidher li qed taġixxi f'dik il-kariga, tkun hatja ta' dak ir-reat kemm il-darba ma tippurvax li r-reat ikun sar mingħajr it-tagħrif tagħha u li tkun eżerċitat id-diligenza kollha xierqa biex tevita l-għemil tar-reat ...

generali jew hlief kif permess mill-memorandum u l-istatut tal-assocazzjoni tal-kumpanija;

(e) Ghandhom jeżercitaw is-setgħat li għandhom għall-finijiet li jkunu ngħataw is-setgħat u m'għandhomx jużaw hażin dawk is-setgħat.

Ukoll b'referenza għad-disposizzjonijiet preliminari tal-istess Att, id-definizzjoni ta' direttur *'tinkludi kull persuna li jkollha l-kariga ta' direttur ta' kumpanija², ikun x'ikun l-isem tagħha, li sostanzjalment taqdi l-istess funzjonijiet dwar it-tmexxija tal-kumpanija, b'hal direttur'*.

Illi kwindi b'referenza għad-disposizzjonijiet ikkwotati hawn fuq huwa ċar illi l-funzjoni ta' direttur huwa vast u generiku hafna u allura l-ebda direttur ma jista' juża r-responsabbiltajiet tiegħu fl-amministrazzjoni "interna" tal-kumpanija u li jkun jirrapreżenta sabiex jiskolpa lillu nnifsu min-nuqqas ta' osservanza tad-doveri u tal-obbligi tiegħu skond il-ligijiet fiskali. Dan jidher li huwa wkoll l-ispirtu tal-artikolu 13 meta jixhet fuq kull direttur (mingħajr l-ebda speċifikazzjoni tal-funzjonijiet li jaqdu jew li qdew fil-kumpanija li tkun) ir-responsabbilta' kriminali meta jigu kommissi reati mill-kumpanija.

Illi l-appellant, madanakollu, f'dan il-każ, ma jipprovax jiskolpa lillu nnifsu billi iġhid illi ma kenitx f'idejh it-tmexxija tal-kumpanija. Anzi mid-dokumenti minnu sottomessi jidher illi kienu jsiru laqgħat regolari bejn id-diretturi sabiex ikunu a konoxxenza ta' dak li kien qed isehh fit-tmexxija tal-kumpanija mid-direttur Caruana. Issa, għalkemm l-imputazzjoni tirreferi għas-snin bejn 1998 sal-2005, billi kif ingħad l-appellant irrizenja mill-kariga ta' direttur fis-sena 2001, allura huwa jista' jkun misjub responsabbli biss għas-snin bejn l-1998 u is-sena 2001. Illi fix-xieħda tiegħu quddiem din il-Qorti l-appellant jispjega r-raġuni li wasslitu għar-rizenja tiegħu mill-kariga ta' direttur. Iġhid hekk:

"Wasalt għal nirrizenja għax fin-'99 kienet saret meeting u gie annunzjat minn Willy Caruana li kien il-majority shareholder u kien il-head tal-grupp, li għal xi zmien ma kienux qed ihallsu l-NI's". ... Imbagħad fil-meeting tat-2000 kienet saret meeting oħra fejn ppromettew min kien qed imexxi li dawn

---

² Emfażi tal-Qorti.

ha jibdew jithallsu u fil-fatt dik is-sena kien hemm surplus niftakar ta' xi 300,000 Maltin dak iż-żmien. .... Imbagħad fil-meeting ta' wara annunzja li mhux ha jhallas."

Jidher illi dan id-direttur, u cioè' William Caruana, li kien *majority shareholder*, beda jirrifjuta li jhallas dak dovut lil Kummissarju tat-Taxxi, bl-appellant jikkontendi illi għalkemm huwa beda jipprotesta għal dan in-nuqqas, madanakollu ma seta' jagħmel xejn u għalhekk l-uniku triq li kellu kien li jirriżenja mill-kariga ta' direttur, u dan fuq parir li fittex minn għand avukat. Jidher illi għalkemm l-appellant irriżenja minn din il-kariga xortawaħda baqa' jistinka sabiex jara li jithallas l-erarju dovut, u jidher illi għalkemm it-tlett diretturi l-oħra abdikaw mid-doveri tagħhom, b'wiehed minnhom jmut fil-frattemp, l-appellant xortawaħda baqa' f'kuntatt mad-Dipartiment tat-Taxxi sabiex jipprova isolvi din il-materja, u dan għas-snin fejn huwa jidher bħala direttur. Jikkontendi illi f'xi żmien kien hemm anke il-possibilita' li l-lukanda tinbiegħ, iżda kien hemm oppożizzjoni minn Caruana u allura il-bejgħ ma seħhx. Mhux biss iżda jgħid li ha self personali f'ismu u f'isem martu ta' €400,000 sabiex ihallas il-garanziji personali minnu assunti fil-kumpanija ma' bank ieħor. Illi xiehda ta' dak li jikkontendi l-appellant hemm diversi dokumenti eżebiti in atti li jikkonfermaw l-isforzi li huwa għamel sabiex jottempera ruħu mal-obbligi fiskali tal-kumpanija, b'mod speċjali wara ż-żmien li huwa irriżenja mill-kariga ta' direttur³. Jishaq ukoll illi f'xi żmien wiehed mid-diretturi, u cioè' Edward Ellul, innota illi iż-żewġ diretturi l-oħra Caruana u Camilleri kienu qed japproprjaw rwieħhom minn flejjes tal-kumpanija u saħansitra kien bghatilhomm ittra b'avukat iheddihom bi proceduri legali. Partikolarment fid-Dokument R eżebiti a fol.204, l-appellant f'ittra datata 9 ta' Jannar 2001, u cioè' qabel ir-riżenja tiegħu minn direttur, jinterpella lild-direttur William Caruana sabiex ihallas il-bolla u t-taxxa fuq il-valur miżjud li kienet dovuta u jgħidlu illi kien miftiehem fil-laqgħa li kien hemm precedentement illi *"we also said that paying NI and VAT is a priority"*. L-istess f'ittra oħra datata 29 ta' Awwissu 2002, u allura wara r-riżenja tiegħu igħidlu: *"In the circumstances when there are clouds looming from both sides of the horizon, as group leader, you have to first protect the collective personal. I think the first available funds should go towards the setting of old VAT and NI. I feel that this should be prioritised."* Jidher

---

³ Ara Dokumenti A sa Y eżebiti a fols. 185 sa 221 tal-atti

illi billi t-tmexxija tal-kumpanija kienet f'idejn Caruana li kellu l-magġoranza tal-ishma, l-appellant ftit li xejn kien fis-setgħa tiegħu li jagħmel hliet li jinsisti u jippersisti ma'l-imsemmi Caruana, haġa li jidher illi għamel, tant illi fl-aħħar ta' din l-ittra jispiċċa iwissieh illi "*If you choose to direct surplus funds else where, you do not have my backing.*" Fil-fatt minn dawn il-fondi Caruana baqa' ma hallasx dak lil kien dovut lill-erarju u l-appellant spiċċa rriżenja minn direttur. Wara dan l-appellant iġhid li kompla jirsisti biex tinbiegħ il-lukanda u kienu bl-isforzi tiegħu illi fil-fatt dan seħħ snin wara, iżda l-Kummissarju tat-Taxxa infurmah illi ma setgħux jingabru l-arretrati dovuti minn dawn il-fondi billi l-lukanda kienet tappartjeni lil soċjeta kummerċjali oħra.

Illi minn din l-evidenza jemergi illi sa mis-sena 1999 l-appellant, *ex admissis*, kien konsapevoli tan-nuqqasijiet li kellha s-soċjeta', li tagħha kien direttur, fil-konfornt tal-erarju pubbliku. *Inoltre*, kif jirriżulta mill-Form K's datati 17 ta' Marzu 2006, liema Form K's jiffurmaw parti mill-Memorandum & Articles of Association tal-istess soċjeta', l-appellant irriżenja minn direttur tal-istess soċjeta' fil-21 ta' Diċembru 2001, u ċioe' kwazi sentejn wara l-meeting li semma' fix-xhieda tiegħu. F'dawn is-sentejn jidher illi huwa pprova kemm il-darba jinsisti ma' William Caruana, li kien imexxi l-kumpanija, sabiex jara illi it-taxxa dovuta u l-bolla tithallas mis-*surplus* tal-flus li kienu daħħlu fil-kotba tal-kumpanija. Skopra iżda li dan ma għamlux u kien għalhekk li għażel li jirriżenja. Madanakollu, kif ingħad, huwa xortawaħda baqa' jirsisti sabiex ikun hemm ottemperanza ma'l-obbligi fiskali, tant illi għalkemm is-soċjeta' kellha erba' diretturi, kien hu biss illi baqa' f'kuntatt mad-Dipartiment tat-Taxxa sabiex jipprova jegħleb dawn il-problemi fiskali, b'direttur wieħed jitlaq iġhix barra minn Malta, iehor imut fil-mori tal-proċeduri u William Caruana, id-direttur li kien għamel il-bsaten kollha fir-roti tat-tmexxija tas-soċjeta', għalkemm ikkundannat b'sentenza tal-Qorti, xortawaħda jidher illi ma saldax dan id-dejn mal-erarju.

Illi fil-fatt fil-mori ta' dan l-appell, l-appellant irnexxielu jara li l-formoli kollha jkunu sottomessi għal dawk is-snin li huwa kien responsabbli u ċioe' il-Formoli FS3 u FS7, u anke għamel xi pagamenti. Dan magħdud, madanakollu xortawaħda għad fadal li jsir l-hlas tal-arretrati ta' taxxa u bolla u dan kif jirriżulta mix-xiehda ta' Stefan Azopardi li xehed għan-nom tal-Kummissarju.

Illi f' dan il-kwadru probatorju, għalhekk, din il-Qorti, ma tistax taqbel mal-fehma tal-Ewwel Qorti illi l-appellant naqas milli jeżercita d-diliġenza minnu mistennija, u dan għaliex għalkemm kien konxju tan-nuqqasijiet fiskali tas-soċjeta fil-konfront tal-erarju, sa mis-sena 1999 huwa kien jinsisti mad-direttur Caruana sabiex din il-problema tkun indirizzata u għalkemm l-imsemmi Caruana kien wiegħed li ser iħallas dak dovut mill-fondi li kellha il-kumpanija f'idejha, huwa appropria ruħu minn dawn il-flejjes u ma għamilx il-ħlas kif kien wiegħed. Ciononostante', l-appellant xortawaħda baqa' jirsisti u jagħmel l-almu kollu tiegħu sabiex jinkisbu il-fondi biex isir il-ħlas dovut, u anke b'sagrificċji finanzjarji personali, għalkemm f' dan l-eżercizzju huwa ma sabx il-koperazzjoni tad-diretturi l-oħra. Il-Qorti ma tarax illi l-appellant seta' jagħmel iktar minn dak li ipprova jagħmel sabiex isalva vapur li kien qed jegħreq b'tortijiet finalment li ma kenux imputabbli lilu.

Għaldaqstant il-Qorti hija tal-fehma illi tapplika favur l-appellant l-iskriminanti li titkellem dwarha il-liġi, u dan għaliex ukoll huwa dejjem mexa skont dak maħsub fl-artikolu 136A tal-Kapitolu 386 tal-Liġijiet ta' Malta.

Għal dawn il-motivi l-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tilqa' l-appell interpost, tgħaddi għalhekk biex tirrevoka s-sentenza appellata u tillibera lill-appellant minn kull ħtija u piena.

Edwina Grima

Imħallef